

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389)

{Із змінами, внесеними згідно із Законом

№ 107-VI від 28.12.2007, ВВР, 2008, № 5-6, № 7-8, ст.78

- зміни діють по 31 грудня 2008 року}

{Додатково див. Рішення Конституційного Суду

№ 10-рп/2008 від 22.05.2008}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 1546-VI від 23.06.2009, ВВР, 2009, № 49, ст.737

№ 2299-VI від 01.06.2010, ВВР, 2010, № 34, ст.482

№ 2367-VI від 29.06.2010, ВВР, 2010, № 34, ст.486

№ 2399-VI від 01.07.2010, ВВР, 2010, № 38, ст.510

№ 2467-VI від 08.07.2010, ВВР, 2010, № 48, ст.566}

{Додатково див. Закон

№ 2735-VI від 02.12.2010, ВВР, 2011, № 21, ст.144}

{Із змінами, внесеними згідно із Законом

№ 2756-VI від 02.12.2010, ВВР, 2011, № 23, ст.160

Кодексом

№ 3393-VI від 19.05.2011, ВВР, 2011, № 48-49, ст.536

Законами

№ 3437-VI від 31.05.2011, ВВР, 2011, № 50, ст.543

№ 3530-VI від 16.06.2011, ВВР, 2012, № 2-3, ст.3

№ 3609-VI від 07.07.2011, ВВР, 2012, № 6, ст.50

№ 3610-VI від 07.07.2011, ВВР, 2012, № 7, ст.53}

{Зміни до Закону див. в Законі

№ 5026-VI від 22.06.2012, ВВР, 2013, № 22, ст.216}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 4652-VI від 13.04.2012, BBP, 2013, № 21, ст.208

№ 5404-VI від 02.10.2012, BBP, 2013, № 41, ст.550

№ 5502-VI від 20.11.2012, BBP, 2014, № 8, ст.88

№ 353-VII від 20.06.2013, BBP, 2014, № 13, ст.221

№ 406-VII від 04.07.2013, BBP, 2014, № 20-21, ст.712

№ 1194-VII від 09.04.2014, BBP, 2014, № 25, ст.890

№ 1600-VII від 22.07.2014, BBP, 2014, № 36, ст.1189

№ 71-VIII від 28.12.2014, BBP, 2015, № 7-8, № 9, ст.55

№ 77-VIII від 28.12.2014, BBP, 2015, № 11, ст.75

№ 222-VIII від 02.03.2015, BBP, 2015, № 23, ст.158

№ 320-VIII від 09.04.2015, BBP, 2015, № 28, ст.236

№ 1540-VIII від 22.09.2016, BBP, 2016, № 51, ст.833

№ 1726-VIII від 03.11.2016, BBP, 2017, № 4, ст.36

№ 1728-VIII від 03.11.2016, BBP, 2017, № 4, ст.37 - діє до 31 грудня 2018 року

включно

№ 2042-VIII від 18.05.2017, BBP, 2017, № 31, ст.343

№ 2740-VIII від 06.06.2019, BBP, 2019, № 28, ст.116

№ 79-IX від 12.09.2019, BBP, 2019, № 44, ст.277

№ 143-IX від 02.10.2019, BBP, 2019, № 46, ст.300

№ 199-IX від 17.10.2019, BBP, 2019, № 51, ст.377

№ 367-IX від 12.12.2019, BBP, 2020, № 15, ст.92

№ 377-IX від 12.12.2019, BBP, 2020, № 22, ст.150

№ 394-IX від 19.12.2019, BBP, 2020, № 26, ст.172

№ 440-IX від 14.01.2020, BBP, 2020, № 28, ст.188

№ 463-IX від 16.01.2020, BBP, 2020, № 31, ст.226

№ 613-IX від 19.05.2020, BBP, 2020, № 39, ст.297

№ 768-IX від 14.07.2020

№ 931-IX від 30.09.2020 - вводитьься в дію з 25.01.2021

№ 1054-IX від 03.12.2020

№ 1320-IX від 04.03.2021

№ 1423-IX від 28.04.2021, BBP, 2023, №№ 9-10, ст.25

№ 1534-IX від 03.06.2021

№ 1667-IX від 15.07.2021, BBP, 2023, №№ 6-7, ст.18

№ 1686-IX від 15.07.2021, BBP, 2021, № 42, ст.343

№ 1971-IX від 16.12.2021

№ 2173-IX від 01.04.2022

№ 2614-IX від 20.09.2022

№ 2655-IX від 06.10.2022

№ 2801-IX від 01.12.2022, BBP, 2023, № 54, ст.159

№ 2849-IX від 13.12.2022, BBP, 2023, №№ 47-50, ст.120

№ 3063-IX від 02.05.2023, BBP, 2023, № 69, ст.243

№ 3310-IX від 09.08.2023

№ 3585-IX від 22.02.2024}

{Положення абзацу другого частини четвертої статті 4, абзаців першого - четвертого і восьмого частини другої статті 5, абзацу п'ятого статті 10, частини четвертої статті 17, абзацу п'ятого підпункту 2 пункту 2 і пункту 3 статті 22 цього Закону при взятті заходів ринкового нагляду не застосовуються згідно з пунктом 4 розділу IX "Прикінцеві положення" Закону № 2735-VI від 02.12.2010. Пункт 4 розділу IX "Прикінцеві положення" виключено на підставі Закону № 367-IX від 12.12.2019}

{У тексті Закону слова "центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку підприємництва" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності" у відповідному відмінку згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Цей Закон визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю).

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі нижчезазначені терміни вживаються в такому значенні:

державний нагляд (контроль) - діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі - органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища;

{Абзац другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2399-VI від 01.07.2010, № 3530-VI від 16.06.2011, № 3610-VI від 07.07.2011, № 1600-VII від 22.07.2014, № 1726-VIII від 03.11.2016}

заходи державного нагляду (контролю) - планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом;

{Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) - єдина автоматизована система збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного нагляду (контролю), призначена для узагальнення та оприлюднення інформації про заходи державного нагляду (контролю), координації роботи органів державного нагляду (контролю) щодо здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю),

моніторингу ефективності та законності здійснення заходів державного нагляду (контролю).

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

прийнятний ризик - соціально, економічно, технічно і політично обґрунтований ризик, який не перевищує гранично допустимого рівня;

ризик - ймовірність виникнення негативних наслідків від провадження господарської діяльності та можливий розмір втрат від них, що вимірюється у кількісних та якісних показниках;

{Абзац шостий статті 1 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

спосіб здійснення державного нагляду (контролю) - процедура здійснення державного нагляду (контролю), визначена законом;

{Зміни до абзацу частини першої статті 1 див. в Законі № 5026-VI від 22.06.2012}

створення перешкод органам державного нагляду (контролю) чи їх посадовим особам при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) - невиконання законних вимог посадових осіб органу державного нагляду (контролю) або недопущення посадових осіб цього органу до здійснення заходів державного нагляду (контролю), підстави яких визначені законом;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1320-IX від 04.03.2021}

треті особи - юридичні та фізичні особи (адвокати, аудитори, громадські об'єднання в особі їх уповноважених представників та інші), які залучаються суб'єктами господарювання або органами державного нагляду (контролю) в ході здійснення заходів державного нагляду (контролю).

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані зі здійсненням державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають під час здійснення заходів валютного нагляду, податкового контролю, митного контролю, державного експортного контролю (крім здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами космічної діяльності України приватної форми власності законодавства про космічну діяльність в Україні), контролю за дотриманням бюджетного законодавства, державного нагляду на ринках фінансових послуг, державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, державного нагляду (контролю) у сфері медіа, державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, державного ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції, державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері автомобільного транспорту,

під час рейдових перевірок (перевірок на дорозі), що проводяться з урахуванням особливостей, визначених [Законом України "Про автомобільний транспорт"](#), державного нагляду за дотриманням вимог безпеки використання ядерної енергії, державного нагляду (контролю) у сфері безпеки торговельного мореплавства і судноплавства на внутрішніх водних шляхах (у частині нагляду (контролю) за суднами), державного контролю за дотриманням вимог законодавства у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг.

{Частина друга статті 2 в редакції Закону № 107-VI від 28.12.2007 - зміну визнано неконституційною згідно з Рішенням Конституційного Суду № 10-рп/2008 від 22.05.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1546-VI від 23.06.2009; в редакції Закону № 2299-VI від 01.06.2010; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2367-VI від 29.06.2010, № 2467-VI від 08.07.2010, № 2756-VI від 02.12.2010, № 3437-VI від 31.05.2011, Кодексом № 3393-VI від 19.05.2011, Законами № 4652-VI від 13.04.2012, № 5502-VI від 20.11.2012, № 406-VII від 04.07.2013, № 1194-VII від 09.04.2014; в редакції Закону № 1600-VII від 22.07.2014; із змінами, внесеними згідно із Законами № 71-VIII від 28.12.2014, № 77-VIII від 28.12.2014, № 320-VIII від 09.04.2015, № 1540-VIII від 22.09.2016; в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016; із змінами, внесеними згідно із Законами № 79-IX від 12.09.2019, № 143-IX від 02.10.2019, № 367-IX від 12.12.2019, № 394-IX від 19.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020, № 613-IX від 19.05.2020, № 1054-IX від 03.12.2020, № 1534-IX від 03.06.2021, № 2801-IX від 01.12.2022, № 2849-IX від 13.12.2022, № 3585-IX від 22.02.2024}

Дія цього Закону також не поширюється на відносини, що виникають під час здійснення податковими органами податкового контролю за дотриманням вимог законодавства щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін, що здійснюються ними у період дії воєнного, надзвичайного стану.

{Статтю 2 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2173-IX від 01.04.2022}

Контроль за додержанням організаторами азартних ігор вимог [Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор"](#) та ліцензійних умов здійснюється у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених [Законом України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор"](#).

{Статтю 2 доповнено новою частиною згідно із Законом № 768-IX від 14.07.2020}

Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюється органами ліцензування у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених [Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності"](#).

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 222-VIII від 02.03.2015}

Заходи контролю здійснюються органами державного архітектурно-будівельного контролю (нагляду), державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення, державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки, державного контролю за додержанням законодавства у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів, державного нагляду (контролю) у сфері державних резервів у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними

договорами, зокрема державного нагляду (контролю) в галузі цивільної авіації - з урахуванням особливостей, встановлених [Повітряним кодексом України](#), нормативно-правовими актами, прийнятими на його виконання (Авіаційними правилами України), та міжнародними договорами у сфері цивільної авіації.

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016; із змінами, внесеними згідно із Законами № 79-IX від 12.09.2019, № 377-IX від 12.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020, № 613-IX від 19.05.2020, № 2655-IX від 06.10.2022, № 3310-IX від 09.08.2023}

Зазначені у частині четвертій цієї статті органи, що здійснюють державний нагляд (контроль) у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами, зобов'язані забезпечити дотримання вимог [статті 1, статті 3, частин першої, четвертої, шостої - восьмої, абзацу другого частини десятої, частин дванадцятої - чотирнадцятої статті 4, частин одинадцятої статті 4¹, частин третьої статті 6, частин першої - четвертої, шостої та десятої статті 7, статей 9, 10, 12, 19, 20, 21](#) цього Закону.

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016; в редакції Закону № 367-IX від 12.12.2019}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, його територіальні органи зобов'язані забезпечити дотримання з урахуванням особливостей, визначених Законом України ["Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"](#), виключно вимог частин першої, четвертої, шостої - сьомої, абзацу другого частини десятої, частин дванадцятої - чотирнадцятої статті 4, частин першої (крім вимоги щодо отримання погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу на проведення позапланового заходу) та третьої статті 6, частин першої - четвертої, шостої, восьмої - десятої статті 7, частин першої та другої статті 12, статей 13-18, 20, 21 цього Закону.

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 2042-VIII від 18.05.2017; із змінами, внесеними згідно із Законом № 367-IX від 12.12.2019}

Моніторинг призначених органів з оцінки відповідності і визнаних незалежних організацій здійснюється у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених [Законом України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності"](#).

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 2740-VIII від 06.06.2019}

Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи зобов'язані забезпечити дотримання з урахуванням особливостей, визначених [Законом України "Про освіту"](#), виключно вимог [статті 3, частин першої, третьої, четвертої, шостої - дванадцятої, чотирнадцятої статті 4, частини четвертої статті 5, частини третьої статті 6, абзацу одинадцятого частини шостої статті 7, частини першої, абзаців першого - дванадцятого, чотирнадцятого частини другої, частини третьої статті 8, частин](#)

першої, другої статті 9, абзаців першого - одинадцятого, чотирнадцятого - двадцятого частини першої статті 10, абзаців третього - п'ятого частини першої статті 11, частин першої та четвертої статті 12, статей 19-20 цього Закону.

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 463-IX від 16.01.2020}

Контроль за додержанням законодавства у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів здійснюється у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів".

{Статтю 2 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2614-IX від 20.09.2022}

Контроль за додержанням законодавства у сфері донорства крові та компонентів крові здійснюється у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові".

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 931-IX від 30.09.2020 - вводитьсья в дію з 25.01.2021}

Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані із здійсненням державного контролю за використанням та охороною земель.

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021}

Державний нагляд (контроль) за додержанням законодавства у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку здійснюється у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами України "Про електронні комунікації" та "Про поштовий зв'язок".

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 1971-IX від 16.12.2021}

Центральні органи виконавчої влади у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, здійснюють планові заходи державного нагляду (контролю) з періодичністю, визначеною Законом України "Про об'єкти підвищеної небезпеки".

{Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом № 1686-IX від 15.07.2021}

Стаття 3. Основні принципи державного нагляду (контролю)

Державний нагляд (контроль) здійснюється за принципами:

пріоритетності безпеки у питаннях життя і здоров'я людини, функціонування і розвитку суспільства, середовища проживання і життєдіяльності перед будь-якими іншими інтересами і цілями у сфері господарської діяльності;

підконтрольності і підзвітності органу державного нагляду (контролю) відповідним органам державної влади;

рівності прав і законних інтересів усіх суб'єктів господарювання;

гарантування прав та законних інтересів кожного суб'єкта господарювання;

{Абзац п'ятий статті 3 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

об'єктивності та неупередженості здійснення державного нагляду (контролю), неприпустимості проведення перевірок суб'єктів господарювання за анонімними та іншими безпідставними заявами, а також невідворотності відповідальності осіб за подання таких заяв;

{Абзац шостий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1600-VII від 22.07.2014, № 1726-VIII від 03.11.2016}

здійснення державного нагляду (контролю) лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом;

{Абзац сьомий статті 3 в редакції Закону № 1600-VII від 22.07.2014}

відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю);

неприпустимості дублювання повноважень органів державного нагляду (контролю) та неприпустимості здійснення заходів державного нагляду (контролю) різними органами державного нагляду (контролю) з одного й того самого питання;

{Абзац дев'ятий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

невтручання органу державного нагляду (контролю) у діяльність суб'єкта господарювання, якщо вона здійснюється в межах закону;

{Абзац десятий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

відповідальності органу державного нагляду (контролю) та його посадових осіб за шкоду, заподіяну суб'єкту господарювання внаслідок порушення вимог законодавства, порушення прав та законних інтересів суб'єкта господарювання;

{Абзац одинадцятий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

дотримання умов міжнародних договорів України;

незалежності органів державного нагляду (контролю) від політичних партій та будь-яких інших об'єднань громадян;

наявності одного органу державного нагляду (контролю) у складі центрального органу виконавчої влади.

{Статтю 3 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом № 2399-VI від 01.07.2010}

презумпції правомірності діяльності суб'єкта господарювання у разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків суб'єкта господарювання та/або повноважень органу державного нагляду (контролю);

{Статтю 3 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

орієнтованості державного нагляду (контролю) на запобігання правопорушенням у сфері господарської діяльності;

{Статтю 3 доповнено абзацом шістнадцятим згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування щодо притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності та застосування до них санкцій;

{Статтю 3 доповнено абзацом сімнадцятим згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

здійснення державного нагляду (контролю) на основі принципу оцінки ризиків та доцільності.

{Статтю 3 доповнено абзацом вісімнадцятим згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 4. Загальні вимоги до здійснення державного нагляду (контролю)

1. Державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю) у випадках, передбачених законом.

2. У разі якщо суб'єкт господарювання на відповідний плановий період включений до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) одночасно кількох органів державного нагляду (контролю), відповідні планові заходи здійснюються органами державного нагляду (контролю) комплексно - одночасно всіма органами державного нагляду (контролю), до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) яких включено суб'єкта господарювання.

{Абзац другий частини другої статті 4 виключено на підставі Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

{Абзац третій частини другої статті 4 виключено на підставі Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

Здійснення заходів державного нагляду (контролю) різними органами державного нагляду (контролю) з одного й того самого питання заборонено.

{Абзац п'ятий частини другої статті 4 виключено на підставі Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

{Абзац шостий частини другої статті 4 виключено на підставі Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

{Частина друга статті 4 в редакції Закону № 1600-VII від 22.07.2014}

3. Планові та позапланові заходи здійснюються в робочий час суб'єкта господарювання, встановлений його правилами внутрішнього трудового розпорядку.

{Частина третя статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

4. Виключно законами встановлюються:

органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності;

види господарської діяльності, які є предметом державного нагляду (контролю);

повноваження органів державного нагляду (контролю) щодо зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг;

вичерпний перелік підстав для зупинення господарської діяльності;

спосіб та форми здійснення заходів здійснення державного нагляду (контролю);

{Абзац шостий частини четвертої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного нагляду (контролю) припису, розпорядження або іншого розпорядчого документа.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

5. Виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання можуть бути зупинені повністю або частково виключно за рішенням суду.

{Абзац перший частини п'ятої статті 4 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

Відновлення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання після призупинення можливе з моменту отримання органом державного нагляду (контролю), який ініціював призупинення, повідомлення суб'єкта господарювання про усунення ним усіх встановлених судом порушень.

{Частина п'ята статті 4 в редакції Закону № 1600-VII від 22.07.2014}

6. Посадовій особі органу державного нагляду (контролю) забороняється здійснювати державний нагляд (контроль) щодо суб'єктів господарювання, з якими (або із службовими особами яких) посадова особа перебуває в родинних стосунках, або в разі виникнення у неї конфлікту інтересів згідно із законодавством у сфері запобігання і протидії корупції.

{Частина шоста статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

7. У разі якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав і обов'язків суб'єкта

господарювання або повноважень органу державного нагляду (контролю), така норма трактується в інтересах суб'єкта господарювання.

{Частина сьома статті 4 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

8. Органи державного нагляду (контролю) та суб'єкти господарювання мають право фіксувати процес здійснення планового або позапланового заходу чи кожен окрему дію засобами аудіо- та відеотехніки, не перешкоджаючи здійсненню такого заходу.

9. Невиконання приписів, розпоряджень та інших розпорядчих документів органу державного нагляду (контролю) тягне за собою застосування штрафних санкцій до суб'єкта господарювання згідно із законом.

10. Посадові особи органу державного нагляду (контролю) з метою з'ясування обставин, які мають значення для повноти проведення заходу, здійснюють у межах повноважень, передбачених законом, огляд територій або приміщень, які використовуються для провадження господарської діяльності, а також будь-яких документів чи предметів, якщо це передбачено законом.

Під час проведення заходів державного нагляду (контролю) не допускається вилучення у суб'єктів господарювання оригіналів їхніх фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, а також комп'ютерів, їх частин, крім випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

{Частина десяту статті 4 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

11. Плановий чи позаплановий захід щодо суб'єкта господарювання - юридичної особи має здійснюватися у присутності керівника або особи, уповноваженої керівником. Плановий чи позаплановий захід щодо фізичної особи - підприємця має здійснюватися за його присутності або за присутності уповноваженої ним особи.

{Частина одинадцята статті 4 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

12. Перед початком здійснення державного нагляду (контролю) посадова особа органу державного нагляду (контролю) вносить запис до журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) (за наявності такого журналу у суб'єкта господарювання).

{Частина дванадцята статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

13. Діяльність органів державного нагляду (контролю), пов'язана зі збором інформації, метою якого є отримання відомостей про масові явища та процеси, що відбуваються у сфері господарської діяльності, не вважається заходами державного нагляду (контролю).

14. Під час та після здійснення державного нагляду (контролю) посадові особи органу державного нагляду (контролю) зобов'язані зберігати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію суб'єкта господарювання.

{Абзац перший частини чотирнадцятої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Інформація, доступ до якої обмежено законом, одержана посадовою особою органу державного нагляду (контролю) під час здійснення державного нагляду (контролю), може використовуватися виключно в порядку, встановленому законом.

Органи державного нагляду (контролю) забезпечують спеціальний режим захисту та доступу до інформації, що є комерційною таємницею, згідно з вимогами закону.

15. При здійсненні заходів державного нагляду (контролю) посадові особи органів державного нагляду (контролю) зобов'язані використовувати виключно уніфіковані форми актів.

{Статтю 4 доповнено частиною п'ятнадцятою згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 4¹. Інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю)

1. Інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) створюється з метою забезпечення суб'єктів господарювання та органів державної влади, органів місцевого самоврядування інформацією про заходи державного нагляду (контролю).

2. До інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) вносяться відомості про:

юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження, види діяльності, ступінь ризику від провадження господарської діяльності;

фізичних осіб - підприємців - прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків (серія та номер паспорта - для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідному податковому органу та мають відмітку в паспорті), місце проживання, види діяльності, ступінь ризику від провадження суб'єктом господарювання господарської діяльності;

{Абзац третій частини другої статті 4¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

найменування органів державного нагляду (контролю);

види господарської діяльності, що підлягають державному нагляду (контролю);

перелік нормативно-правових актів, дотримання вимог яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), з посиланням на офіційні веб-сторінки відповідних органів державного нагляду (контролю);

річні плани проведення заходів державного нагляду (контролю) та план проведення комплексних заходів державного нагляду (контролю);

звіти про виконання річних та комплексного планів проведення заходів державного нагляду (контролю) за попередній рік;

дату і номер наказу (рішення, розпорядження), місце здійснення заходу, строки здійснення, тип, підставу та предмет здійснення заходу, найменування органу державного

нагляду (контролю), що зазначені у посвідченні (направленні) на проведення заходу державного нагляду (контролю);

результати здійсненого заходу державного нагляду (контролю) із зазначенням номера акта щодо виявлення або відсутності порушень законодавства, посилання на відповідні вимоги законодавства у разі виявлення порушень;

короткий зміст розпорядчого документа про усунення порушень, виявлених під час здійснених заходів державного нагляду (контролю);

застосовані до суб'єкта господарювання адміністративно-господарські санкції за результатами здійсненого заходу державного нагляду (контролю);

результати оскарження розпорядчих документів органів державного нагляду (контролю) та застосовані до суб'єктів господарювання адміністративно-господарські санкції.

3. Відомості, що містять інформацію з обмеженим доступом, до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) не вносяться.

4. Доступ до відомостей інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) здійснюється через мережу Інтернет та є відкритим і безоплатним.

5. Під час створення інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) забезпечуються її сумісність і взаємодія з іншими інформаційними системами та мережами, що складають інформаційний ресурс держави.

6. Відомості, внесені до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), захищаються відповідно до вимог законодавства у сфері захисту інформації.

7. Інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) є об'єктом права державної власності.

8. Створення та функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, який є її держателем.

9. Технічним адміністратором інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) є державне унітарне підприємство, яке належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та здійснює заходи з адміністрування і програмного супроводження інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), відповідає за збереження її даних, захищає їх від несанкціонованого доступу та знищення.

10. Порядок функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей затверджуються Кабінетом Міністрів України.

11. Органи державного нагляду (контролю) та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, зобов'язані вносити відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) у строки, визначені законодавством.

{Закон доповнено статтею 4¹ згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 5. Планові заходи зі здійснення державного нагляду (контролю)

1. Планові заходи здійснюються відповідно до річних планів, що затверджуються органом державного нагляду (контролю) не пізніше 1 грудня року, що передує плановому. Внесення змін до річних планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) не допускається, крім випадків зміни найменування суб'єкта господарювання та виправлення технічних помилок.

Плановим періодом вважається рік, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня планового року.

Плани здійснення заходів державного нагляду (контролю) на наступний плановий період повинні містити дати початку кожного планового заходу державного нагляду (контролю) та строки їх здійснення.

Протягом планового періоду здійснення більш як одного планового заходу державного нагляду (контролю) щодо одного суб'єкта господарювання одним і тим самим органом державного нагляду (контролю) не допускається.

За наявності у суб'єкта господарювання відокремлених підрозділів планові заходи державного нагляду (контролю) щодо такого суб'єкта господарювання можуть здійснюватися одночасно в усіх відокремлених підрозділах протягом строку здійснення одного планового заходу.

Внесення одного й того самого суб'єкта господарювання до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) різних органів державного нагляду (контролю) є підставою для проведення щодо такого суб'єкта господарювання комплексного планового заходу державного нагляду (контролю).

Суб'єкт господарювання має право відмовитися від проведення комплексного планового заходу державного нагляду (контролю) шляхом письмового звернення до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності. У такому разі перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться згідно з річними планами органів державного нагляду (контролю).

Органи державного нагляду (контролю) щороку визначають перелік суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у плановому періоді, та не пізніше 15 жовтня року, що передує плановому, забезпечують внесення відомостей про таких суб'єктів господарювання до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) для автоматичного виявлення нею суб'єктів

господарювання, які підлягають комплексним плановим заходам державного нагляду (контролю).

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, що здійснюють державний нагляд (контроль) у межах делегованих законом повноважень органів виконавчої влади в частині використання та охорони земель, визначають перелік суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у плановому періоді, відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), що затверджуються відповідно до цього Закону.

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021}

Проект плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) формується інтегрованою автоматизованою системою державного нагляду (контролю).

У разі виникнення потреби у внесенні змін до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) щодо узгоджених між органами державного нагляду (контролю) інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) органи державного нагляду (контролю) звертаються письмово з відповідними пропозиціями не пізніше 1 листопада року, що передує плановому, до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, який має право вносити такі зміни до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

План здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на відповідний плановий період для всіх органів державного нагляду (контролю) затверджує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та вносить відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) до 15 листопада року, що передує плановому.

Річні плани здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) на відповідний плановий період з урахуванням узгоджених дат початку та строків здійснення визначених у плані здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) затверджують органи державного нагляду (контролю), оприлюднюють на своїх офіційних веб-сайтах та вносять відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) до 1 грудня року, що передує плановому.

Річні плани проведення заходів державного нагляду (контролю) на відповідний плановий період затверджуються відповідно до цього Закону з урахуванням відомостей про суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю), внесених до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, що здійснюють державний нагляд (контроль) у межах делегованих законом повноважень органів виконавчої влади в частині використання та охорони земель, відповідно до цього Закону.

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021}

Вимоги до оформлення річних та комплексного планів здійснення заходів державного нагляду (контролю), внесення змін до них та звіту щодо їх виконання визначаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності.

Комплексні планові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014; в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, розробляє Методику розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), та Методику розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю), які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Методика розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), має передбачати, у тому числі, оцінку ступеня небезпеки, масштабу, виду та сфери діяльності, наявність порушень у попередній діяльності суб'єктів господарювання (крім новостворених).

Орган державного нагляду (контролю) визначає у віднесеній до його відання сфері критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності.

З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), належать до одного з трьох ступенів ризику: високий, середній або незначний.

Залежно від ступеня ризику органом державного нагляду (контролю) визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням органу державного нагляду (контролю).

{Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику: Постанови КМ № 7 від 15.01.2020, № 82 від 12.02.2020, № 92 від 12.02.2020, № 640 від 22.07.2020, № 734 від 19.08.2020, № 1185 від 02.12.2020, № 628 від 16.06.2021, № 1005 від 22.09.2021, № 1263 від 02.12.2021, № 1347 від 20.12.2021, № 1244 від 04.11.2022, № 9 від 03.01.2023, № 1168 від 07.11.2023}

Залежно від ступеня ризику орган державного нагляду (контролю) визначає перелік питань для здійснення планових заходів (далі - перелік питань), що затверджується наказом такого органу.

Уніфіковані форми актів з переліком питань затверджуються органом державного нагляду (контролю) та оприлюднюються на його офіційному веб-сайті протягом п'яти робочих днів з дня затвердження у порядку, визначеному законодавством.

Виключно в межах переліку питань орган державного нагляду (контролю) залежно від цілей заходу та ступеня ризику визначає питання, щодо яких буде здійснюватися державний нагляд (контроль), та зазначає їх у направленні на перевірку.

Орган державного нагляду (контролю) оприлюднює критерії та періодичність проведення планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) шляхом розміщення на своєму офіційному веб-сайті у порядку, визначеному законодавством.

Планові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються органом державного нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання, яка віднесена:

до високого ступеня ризику - не частіше одного разу на два роки;

до середнього ступеня ризику - не частіше одного разу на три роки;

до незначного ступеня ризику - не частіше одного разу на п'ять років.

{Частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2399-VI від 01.07.2010, № 2735-VI від 02.12.2010; в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

3. Щороку до 1 квітня органи державного нагляду (контролю) готують звіти про виконання річних планів заходів державного нагляду (контролю) за попередній рік з урахуванням виконання відповідно до компетенції плану комплексних заходів державного нагляду (контролю), оприлюднюють на своїх офіційних веб-сайтах та вносять відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

{Частина третя статті 5 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

4. Органи державного нагляду (контролю) здійснюють планові заходи з державного нагляду (контролю) за умови письмового повідомлення суб'єкта господарювання про проведення планового заходу не пізніше як за десять днів до дня здійснення цього заходу.

Повідомлення повинно містити:

дату початку та дату закінчення здійснення планового заходу;

найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється захід;

найменування органу державного нагляду (контролю).

Повідомлення надсилається рекомендованим листом та/або за допомогою електронного зв'язку (у тому числі через електронний кабінет чи іншу інформаційну систему, користувачами якої є відповідний орган державного нагляду (контролю) та суб'єкт господарювання, який ним перевіряється) або вручається особисто під розписку керівнику

чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі.

{Абзац шостий частини четвертої статті 5 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016; із змінами, внесеними згідно із Законом № 199-IX від 17.10.2019}

Суб'єкт господарювання має право не допускати посадову особу органу державного нагляду (контролю) до здійснення планового заходу в разі неодержання повідомлення про здійснення планового заходу.

5. Строк здійснення планового заходу не може перевищувати десяти робочих днів, а щодо суб'єктів мікро-, малого підприємництва - п'яти робочих днів.

{Абзац перший частини п'ятої статті 5 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

Продовження строку здійснення планового заходу не допускається.

Сумарна тривалість усіх планових заходів, що здійснюються органами державного нагляду (контролю) протягом календарного року щодо суб'єкта господарювання (комплексного планового заходу), не може перевищувати тридцяти робочих днів, а щодо суб'єктів мікро-, малого підприємництва - п'ятнадцяти робочих днів.

{Частину п'яту статті 5 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

6. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, що здійснюють державний нагляд (контроль) у межах делегованих законом повноважень органів виконавчої влади в частині використання та охорони земель, здійснюють планові заходи державного нагляду (контролю) відповідно до річних планів проведення заходів державного нагляду (контролю) на відповідний плановий період та планів проведення комплексних заходів державного нагляду (контролю), затверджених відповідно до цієї статті. Уніфіковані форми актів з переліком питань, що затверджені відповідно до цієї статті, є обов'язковими для виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, що здійснюють державний нагляд (контроль) у межах делегованих законом повноважень органів виконавчої влади в частині використання та охорони земель.

{Статтю 5 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021}

Стаття 6. Позапланові заходи зі здійснення державного нагляду (контролю)

1. Підставами для здійснення позапланових заходів є:

подання суб'єктом господарювання письмової заяви до відповідного органу державного нагляду (контролю) про здійснення заходу державного нагляду (контролю) за його бажанням;

виявлення та підтвердження недостовірності даних, заявлених суб'єктом господарювання у документі обов'язкової звітності, крім випадків, коли суб'єкт господарювання протягом місяця з дня первинного подання повторно подав такий документ з уточненими достовірними даними або якщо недостовірність даних є результатом очевидної опіски чи арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності. У разі виявлення органом державного нагляду (контролю) помилки у документі обов'язкової

звітності він упродовж десяти робочих днів зобов'язаний повідомити суб'єкта господарювання про необхідність її виправлення у строк до п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення. Невиправлення помилки у встановлений строк є підставою для проведення позапланового заходу;

перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попереднього заходу органом державного нагляду (контролю);

{Дію другого речення абзацу п'ятого частини першої статті 6 призупинено на час дії мораторію на здійснення заходів державного нагляду (контролю) суб'єктів господарювання згідно із Законом № 1728-VIII від 03.11.2016}

звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Позаплановий захід у такому разі здійснюється територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявності погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу.

{Абзац п'ятий частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 367-IX від 12.12.2019}

У такому разі перед початком здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю) посадові особи територіального органу державного нагляду (контролю) зобов'язані пред'явити керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі, крім документів, передбачених цим Законом, додатково копію погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу на проведення такої перевірки. Суб'єкти господарювання мають право не допускати посадових осіб територіального органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходів державного нагляду (контролю), якщо вони не пред'явили документи, передбачені цим абзацом;

{Абзац шостий частини першої статті 6 в редакції Закону № 367-IX від 12.12.2019}

неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкождали поданню таких документів;

доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;

настання аварії, пожежі, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання;

{Абзац дев'ятої частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3063-IX від 02.05.2023}

за рішенням суду;

{Частину першу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3063-IX від 02.05.2023}

звернення посадових осіб органів місцевого самоврядування про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства у випадках, коли право на подання такого звернення передбачено законом.

{Частину першу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1320-IX від 04.03.2021}

Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу, з обов'язковим зазначенням цих питань у посвідченні (направленні) на проведення заходу державного нагляду (контролю).

Фізичні особи та посадові особи органів місцевого самоврядування, які подали безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несуть відповідальність, передбачену законом. Повторне проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за тим самим фактом (фактами), що був (були) підставою для проведеного позапланового заходу державного нагляду (контролю), забороняється.

{Абзац частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1320-IX від 04.03.2021}

{Частина перша статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2399-VI від 01.07.2010, № 1600-VII від 22.07.2014; в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. Проведення позапланових заходів з інших підстав, крім передбачених цією статтею, забороняється, крім позапланових заходів, передбачених частиною четвертою статті 2 цього Закону.

{Частина друга статті 6 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

3. Суб'єкт господарювання повинен ознайомитися з підставою проведення позапланового заходу з наданням йому копії відповідного посвідчення (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю).

{Частина третя статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

4. Строк здійснення позапланового заходу не може перевищувати десяти робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва - двох робочих днів.

{Абзац перший частини четвертої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Продовження строку здійснення позапланового заходу не допускається.

5. Позаплановий захід із здійснення державного нагляду (контролю) щодо суб'єкта господарювання, який перебуває у статусі резидента Дія Сіті відповідно до [Закону України "Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні"](#), здійснюється лише з підстав, прямо передбачених законами України, та виключно за наявності письмового погодження керівника (його заступника) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу на проведення такої перевірки.

Копія погодження, передбаченого абзацом першим цієї частини, разом з іншими документами, передбаченими цим Законом, надається керівнику або уповноваженій особі суб'єкта господарювання, який перебуває у статусі резидента Дія Сіті, перед початком перевірки.

{Статтю 6 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 1667-IX від 15.07.2021}

Стаття 7. Розпорядчі документи органів державного нагляду (контролю)

1. Для здійснення планового або позапланового заходу орган державного нагляду (контролю) видає наказ (рішення, розпорядження), який має містити найменування суб'єкта господарювання, щодо якого буде здійснюватися захід, та предмет перевірки.

{Частина перша статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. На підставі наказу (рішення, розпорядження) оформляється посвідчення (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю), яке підписується керівником органу державного нагляду (контролю) (головою державного колегіального органу) або його заступником (членом державного колегіального органу) із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові і засвідчується печаткою.

{Частина друга статті 7 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

3. У посвідченні (направленні) на проведення заходу зазначаються:

найменування органу державного нагляду (контролю), що здійснює захід;

найменування суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється захід;

місцезнаходження суб'єкта господарювання та/або його відокремленого підрозділу, щодо діяльності яких здійснюється захід;

номер і дата наказу (рішення, розпорядження), на виконання якого здійснюється захід;

{Абзац п'ятий частини третьої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

перелік посадових осіб, які беруть участь у здійсненні заходу, із зазначенням їх посади, прізвища, ім'я та по батькові;

дата початку та дата закінчення заходу;

тип заходу (плановий або позаплановий);

форма заходу (перевірка, ревізія, обстеження, огляд, інспектування тощо);

{Абзац дев'ятий частини третьої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

підстави для здійснення заходу;

предмет здійснення заходу;

інформація про здійснення попереднього заходу (тип заходу і строк його здійснення).

4. Посвідчення (направлення) є чинним лише протягом зазначеного в ньому строку здійснення заходу.

5. Перед початком здійснення заходу посадові особи органу державного нагляду (контролю) зобов'язані пред'явити керівнику суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу або уповноваженій ним особі (фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі) посвідчення (направлення) та службове посвідчення, що засвідчує посадову особу органу державного нагляду (контролю), і надати суб'єкту господарювання копію посвідчення (направлення).

{Абзац перший частини п'ятої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Посадова особа органу державного нагляду (контролю) без посвідчення (направлення) на здійснення заходу та службового посвідчення не має права здійснювати державний нагляд (контроль) суб'єкта господарювання.

Суб'єкт господарювання має право не допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходу, якщо вони не пред'явили документів, передбачених цією статтею.

6. За результатами здійснення планового або позапланового заходу посадова особа органу державного нагляду (контролю) складає акт, який повинен містити такі відомості:

{Абзац перший частини шостої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

дату складення акта;

тип заходу (плановий або позаплановий);

форма заходу (перевірка, ревізія, обстеження, огляд тощо);

{Абзац четвертий частини шостої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

предмет державного нагляду (контролю);

найменування органу державного нагляду (контролю), а також посаду, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка здійснила захід;

найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснювався захід.

Посадова особа органу державного нагляду (контролю) зазначає в акті стан виконання вимог законодавства суб'єктом господарювання, а в разі невиконання - детальний опис виявленого порушення з посиланням на відповідну вимогу законодавства.

У разі створення суб'єктом господарювання перешкод органу державного нагляду (контролю) чи його посадовим особам при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в акті обов'язково зазначається опис дій чи бездіяльності, що призвели до створення таких перешкод, з посиланням на відповідні норми закону.

{Частина шосту статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1320-IX від 04.03.2021}

В останній день перевірки два примірники акта підписуються посадовими особами органу державного нагляду (контролю), які здійснювали захід, та суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою, якщо інше не передбачено законом.

Якщо суб'єкт господарювання не погоджується з актом, він підписує акт із зауваженнями.

Зауваження суб'єкта господарювання щодо здійснення державного нагляду (контролю) є невід'ємною частиною акта органу державного нагляду (контролю).

У разі відмови суб'єкта господарювання підписати акт посадова особа органу державного нагляду (контролю) вносить до такого акта відповідний запис.

Один примірник акта вручається керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі в останній день заходу державного нагляду (контролю), а другий зберігається в органі державного нагляду (контролю).

{Абзац частини шостої статті 7 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

7. На підставі акта, складеного за результатами здійснення заходу, в ході якого виявлено порушення вимог законодавства, орган державного нагляду (контролю) за наявності підстав для повного або часткового зупинення виробництва (виготовлення), реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг звертається у порядку та строки, встановлені законом, з відповідним позовом до адміністративного суду. У разі необхідності вжиття інших заходів реагування орган державного нагляду (контролю) протягом п'яти робочих днів з дня завершення здійснення заходу державного нагляду (контролю) складає припис, розпорядження, інший розпорядчий документ щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення заходу.

{Частина сьома статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012; в редакції Закону № 353-VII від 20.06.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

8. Припис - обов'язкова для виконання у визначені строки письмова вимога посадової особи органу державного нагляду (контролю) суб'єкту господарювання щодо усунення порушень вимог законодавства. Припис не передбачає застосування санкцій щодо суб'єкта господарювання. Припис видається та підписується посадовою особою органу державного нагляду (контролю), яка здійснювала перевірку.

9. Розпорядження або інший розпорядчий документ органу державного нагляду (контролю) - обов'язкове для виконання письмове рішення органу державного нагляду (контролю) щодо усунення виявлених порушень у визначені строки. Розпорядження видається та підписується керівником органу державного нагляду (контролю) (головною державного колегіального органу) або його заступником (членом державного колегіального органу).

{Абзац перший частини дев'ятої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Розпорядження може передбачати застосування до суб'єкта господарювання санкцій, передбачених законом.

Розпорядчий документ органу державного нагляду (контролю) щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення заходу, повинен містити такі відомості:

дату складення;

тип заходу (плановий чи позаплановий);

форма заходу (перевірка, ревізія, обстеження, огляд тощо);

{Абзац шостий частини дев'ятої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

термін усунення порушень;

посилання на акт, у якому були зазначені виявлені під час заходу державного нагляду (контролю) порушення;

{Частину дев'яту статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

найменування органу державного нагляду (контролю), а також посаду, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка здійснила захід;

найменування та місцезнаходження суб'єкта господарювання, а також прізвище, ім'я та по батькові його керівника чи уповноваженої ним особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснювався захід;

прізвище, ім'я та по батькові інших осіб, які взяли участь у здійсненні заходу.

Розпорядчий документ органу державного нагляду (контролю) щодо усунення порушень складається у двох примірниках: один примірник не пізніше п'яти робочих днів з дня складення акта надається суб'єкту господарювання чи уповноваженій ним особі для виконання, а другий примірник з підписом суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи щодо погоджених термінів усунення порушень вимог законодавства залишається в органі державного нагляду (контролю).

У разі відмови суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи від отримання розпорядчого документа щодо усунення порушень вимог законодавства він направляється рекомендованим листом або у випадках, передбачених законом, - за допомогою електронного кабінету або іншої інформаційної системи, користувачами якої є відповідний

орган державного нагляду (контролю) та суб'єкт господарювання, який ним перевірявся, а на копії розпорядчого документа, який залишається в органі державного нагляду (контролю), проставляються відповідний вихідний номер і дата направлення.

{Абзац тринадцятий частини дев'ятої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 199-IX від 17.10.2019}

Розпорядчі документи щодо усунення порушень вимог законодавства можуть бути оскаржені до відповідного центрального органу виконавчої влади або суду в установленому законом порядку.

10. Усі розпорядчі документи, що приймаються під час здійснення кожного окремого заходу державного нагляду (контролю), формуються в єдину справу в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

{Статтю 7 доповнено частиною десятою згідно із Законом № 353-VII від 20.06.2013; в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

11. У разі виконання в повному обсязі та у встановлений строк припису, розпорядження, рішення, іншого розпорядчого документа про усунення порушень, виявлених під час здійснення заходу нагляду (контролю), фінансові та адміністративні санкції, заходи реагування до суб'єкта господарювання, його посадових осіб не застосовуються.

{Статтю 7 доповнено частиною одинадцятю згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 8. Повноваження та обов'язки органу державного нагляду (контролю)

{Назва статті 8 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

1. Орган державного нагляду (контролю) в межах повноважень, передбачених законом, під час здійснення державного нагляду (контролю) має право:

вимагати від суб'єкта господарювання усунення виявлених порушень вимог законодавства;

вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню державного нагляду (контролю);

відбирати зразки продукції, призначати експертизу, одержувати пояснення, довідки, документи, матеріали, відомості з питань, що виникають під час державного нагляду (контролю), у випадках та порядку, визначених законом;

{Абзац четвертий частини першої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

надавати (надсилати) суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень і недоліків;

застосовувати санкції до суб'єктів господарювання, їх посадових осіб та вживати інших заходів у межах та порядку, визначених законом.

{Абзац шостий частини першої статті 8 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. Органи державного нагляду (контролю) та їх посадові особи під час здійснення заходів державного нагляду (контролю) зобов'язані:

повно, об'єктивно та неупереджено здійснювати державний нагляд (контроль) у межах повноважень, передбачених законом;

дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах із суб'єктами господарювання, утримуватися від необґрунтованих висновків щодо відповідності поведінки суб'єктів господарювання вимогам законодавства, неправомірного та необґрунтованого застосування санкцій до суб'єктів господарювання;

{Абзац третій частини другої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

не втручатися і не перешкоджати здійсненню господарської діяльності під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), якщо це не загрожує життю та здоров'ю людей, не спричиняє небезпеки виникнення техногенних ситуацій і пожеж;

забезпечувати нерозголошення комерційної таємниці та конфіденційної інформації суб'єкта господарювання, що стає доступною посадовим особам у ході здійснення державного нагляду (контролю);

{Абзац п'ятий частини другої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

ознайомити керівника суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу або уповноважену ним особу (фізичну особу - підприємця або уповноважену ним особу) з результатами державного нагляду (контролю) в строки, передбачені законом;

{Абзац шостий частини другої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

у межах своєї компетенції надавати суб'єкту господарювання консультаційну підтримку з питань здійснення державного нагляду (контролю);

{Абзац сьомий частини другої статті 8 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

не допускати здійснення заходів державного нагляду (контролю) та інших заходів, що не відповідають або не встановлені цим Законом;

{Частину другу статті 8 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

встановлювати нормативи оцінювання діяльності посадових осіб, які беруть участь у заходах державного нагляду (контролю), та регулярно проводити оцінювання діяльності таких осіб за встановленими нормативами;

{Частину другу статті 8 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

дотримуватися встановлених законом принципів, вимог та порядку здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

{Частина другу статті 8 доповнено абзацом згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

не перешкоджати праву суб'єктів господарювання на будь-який законний захист, у тому числі третіми особами;

{Частина другу статті 8 доповнено абзацом згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

виконувати законні вимоги посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, щодо усунення порушень законодавства про державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності;

{Частина другу статті 8 доповнено абзацом згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

{Установлено, що абзац тринадцятий частини другої статті 8 діє до створення та введення в дію інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

подавати центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, достовірну інформацію, документи, матеріали і передбачені цим Законом звіти про здійснені заходи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

{Частина другу статті 8 доповнено абзацом згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014; в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

сприяти здійсненню посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, покладених на них повноважень.

{Частина другу статті 8 доповнено абзацом згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

3. Органи державного нагляду (контролю) зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних веб-сайтах нормативно-правові акти (крім актів, що мають гриф обмеження доступу), дотримання яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Здійснення заходів державного нагляду (контролю) без оприлюднення нормативно-правових актів (крім актів, що мають гриф обмеження доступу), дотримання яких перевіряється під час здійснення таких заходів, забороняється.

{Статтю 8 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

4. Органи державного нагляду (контролю) зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних веб-сайтах та вносити до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) визначені законом відомості про здійснені заходи державного нагляду (контролю).

Органи державного нагляду (контролю) та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, забезпечують повноту та достовірність відомостей, внесених до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

{Статтю 8 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 9. Відповідальність посадових осіб органу державного нагляду (контролю)

Шкода, завдана фізичній чи юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи органу державного нагляду (контролю), відшкодовується за рахунок коштів відповідних бюджетів, передбачених для фінансування цього органу, незалежно від вини такої посадової або службової особи.

Посадова або службова особа органу державного нагляду (контролю) несе відповідальність у порядку регресу в розмірі виплаченого з відповідного бюджету відшкодування у зв'язку з незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю такої посадової або службової особи.

Посадова особа органу державного нагляду (контролю) несе відповідальність, встановлену законом, за невнесення або внесення недостовірних відомостей чи відомостей не в повному обсязі про здійснені заходи державного нагляду (контролю) до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

{Статтю 9 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

{Текст статті 9 в редакції Закону № 1600-VII від 22.07.2014}

Стаття 9¹. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, належать:

підготовка та подання в установленому порядку пропозицій щодо формування державної політики з питань здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

розроблення та погодження проектів нормативно-правових актів з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

вивчення досвіду інших держав щодо реалізації державної політики з питань здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності та внесення пропозицій щодо поширення такого досвіду в Україні;

здійснення методичного та інформаційного забезпечення діяльності органів державного нагляду (контролю);

забезпечення функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю);

{Статтю 9¹ доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

проведення в установленому Кабінетом Міністрів України **порядку** перевірок додержання органами державного нагляду (контролю) вимог цього Закону в частині здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

{Абзац сьомий статті 9¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

участь в установленому Кабінетом Міністрів України **порядку** у заходах державного нагляду (контролю), що проводяться іншими центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, державними колегіальними органами, органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування;

одержання від органів державного нагляду (контролю) та суб'єктів господарювання інформації, довідок, документів, скарг, матеріалів, відомостей щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) у відповідній сфері господарської діяльності;

{Абзац дев'ятий статті 9¹ в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

забезпечення складання та затвердження планів комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

складання протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

складання актів перевірок та внесення в установленому Кабінетом Міністрів України **порядку** подань до органів державного нагляду (контролю) щодо усунення порушень вимог цього Закону, які є обов'язковими до розгляду;

узагальнення практики застосування законодавства з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

розроблення висновків, пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення законодавства з питань організації державного нагляду (контролю).

{Закон доповнено статтею 9¹ згідно із Законом № 1600-VII від 22.07.2014}

Стаття 9². Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, належать:

формування державної політики з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

визначення пріоритетних напрямів розвитку державної політики з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

нормативно-правове регулювання державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

внесення Кабінету Міністрів України пропозицій щодо вдосконалення державного нагляду (контролю);

одержання від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, органів державного нагляду (контролю) та суб'єктів господарювання інформації, довідок, документів, скарг, матеріалів, відомостей щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю);

участь в установленому Кабінетом Міністрів України **порядку** в заходах державного нагляду (контролю), що здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, та іншими органами державного нагляду (контролю) за згодою суб'єкта господарювання;

надання рекомендацій та роз'яснень центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, з питань державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

{Закон доповнено статтею 9² згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 10. Права суб'єкта господарювання

Суб'єкт господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) має право:
бути поінформованим про свої права та обов'язки;

вимагати від посадових осіб органу державного нагляду (контролю) додержання вимог законодавства;

перевіряти наявність у посадових осіб органу державного нагляду (контролю) службового посвідчення та посвідчення (направлення) і одержувати копію посвідчення (направлення) на проведення планового або позапланового заходу;

не допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення державного нагляду (контролю), якщо:

державний нагляд (контроль) здійснюється з порушенням передбачених законом вимог щодо періодичності проведення таких заходів;

посадова особа органу державного нагляду (контролю) не надала копії документів, передбачених цим Законом, або якщо надані документи не відповідають вимогам цього Закону;

суб'єкт господарювання не одержав повідомлення про здійснення планового заходу державного нагляду (контролю) в порядку, передбаченому цим Законом;

посадова особа органу державного нагляду (контролю) не внесла запис про здійснення заходу державного нагляду (контролю) до журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) (за наявності такого журналу в суб'єкта господарювання);

тривалість планового заходу державного нагляду (контролю) або сумарна тривалість таких заходів протягом року перевищує граничну тривалість, встановлену **частиною п'ятою** статті 5 цього Закону, або тривалість позапланового заходу державного нагляду (контролю) перевищує граничну тривалість, встановлену **частиною четвертою** статті 6 цього Закону;

орган державного нагляду (контролю) здійснює повторний позаплановий захід державного нагляду (контролю) за тим самим фактом (фактами), що був (були) підставою для проведеного позапланового заходу державного нагляду (контролю);

органом державного нагляду (контролю) не була затверджена та оприлюднена на власному офіційному веб-сайті уніфікована форма акта, в якій передбачається перелік питань залежно від ступеня ризику;

у передбачених законом випадках посадові особи не надали копію погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу на здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю);

{Абзац тринадцятий статті 10 в редакції Закону № 367-ІХ від 12.12.2019}

бути присутнім під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), залучати під час здійснення таких заходів третіх осіб;

вимагати нерозголошення інформації, що становить комерційну таємницю або є конфіденційною інформацією суб'єкта господарювання;

одержувати та ознайомлюватися з актами державного нагляду (контролю);

надавати органу державного нагляду (контролю) в письмовій формі свої пояснення, зауваження або заперечення до акта;

оскаржувати в установленому законом порядку неправомірні дії органів державного нагляду (контролю) та їх посадових осіб;

отримувати консультативну допомогу від органу державного нагляду (контролю) з метою запобігання порушенням під час здійснення заходів державного нагляду (контролю);

вести журнал реєстрації заходів державного нагляду (контролю) та вимагати від посадових осіб органів державного нагляду (контролю) внесення до нього записів про здійснення таких заходів до початку їх проведення;

вимагати припинення здійснення заходу державного нагляду (контролю) у разі:

перевищення посадовою особою органу державного нагляду (контролю) визначеного цим Законом максимального строку здійснення такого заходу;

використання посадовими особами органу державного нагляду (контролю) неуніфікованих форм актів;

з'ясування посадовими особами під час здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю) питань, інших ніж ті, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення такого заходу.

{Текст статті 10 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 11. Обов'язки суб'єкта господарювання

Суб'єкт господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) зобов'язаний:

допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходів державного нагляду (контролю) за умови дотримання ними порядку здійснення державного нагляду (контролю), передбаченого цим Законом;

{Абзац другий статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

не створювати перешкоди органам державного нагляду (контролю) чи їх посадовим особам при здійсненні ними заходів державного нагляду (контролю), за умови що зазначені заходи здійснюються такими особами відповідно до вимог закону;

{Статтю 11 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1320-IX від 04.03.2021}

виконувати вимоги органу державного нагляду (контролю) щодо усунення виявлених порушень вимог законодавства;

надавати документи, зразки продукції, пояснення в обсязі, який він вважає необхідним, довідки, відомості, матеріали з питань, що виникають під час державного нагляду (контролю), відповідно до закону;

{Абзац статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

одержувати примірник акта та/або припису органу державного нагляду (контролю) за результатами здійсненого планового чи позапланового заходу.

{Абзац статті 11 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 12. Відповідальність суб'єкта господарювання

1. Невиконання **приписів**, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виявлених під час здійснення заходу державного

нагляду (контролю), тягне за собою застосування до суб'єкта господарювання штрафних санкцій у порядку, встановленому законом.

2. У разі застосування санкцій за порушення вимог законодавства, зокрема, якщо законом передбачаються мінімальні та максимальні розміри санкцій, враховується принцип пропорційності порушення і покарання. Санкція, що застосовується до суб'єкта господарювання при першому порушенні, не може бути вищою за мінімальну санкцію, передбачену відповідним законом.

{Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

3. У разі несплати суб'єктом господарювання застосованої до нього штрафної санкції за результатами здійснених заходів державного нагляду (контролю) протягом 15 календарних днів з дня вручення або направлення розпорядчого документа в порядку, передбаченому абзацами **дванадцятим** і **тринадцятим** частини дев'ятої статті 7 цього Закону, якщо розпорядчі документи не були оскаржені до органу державного нагляду (контролю) та/або в судовому порядку та залишені в силі, сума санкції стягується в судовому порядку.

{Статтю 12 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

4. Суб'єкт господарювання, посадові особи суб'єкта господарювання - юридичної особи не несуть відповідальності за відмову надавати пояснення щодо діяльності суб'єкта господарювання.

{Статтю 12 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 13. Рішення про відбір зразків продукції

1. Відбір зразків продукції здійснюється на підставі письмового вмотивованого рішення керівника органу державного нагляду (контролю) (голови державного колегіального органу) або його заступника (члена державного колегіального органу) згідно із законом.

{Частина перша статті 13 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. У рішенні про необхідність відбору зразків продукції зазначаються кількість зразків для кожного виду або типу продукції, необхідних для експертизи, а також місце здійснення цієї експертизи.

3. Відбір зразків продукції здійснюється в кількості не менш як два екземпляри, один (контрольний) з яких залишається у суб'єкта господарювання.

Стаття 14. Порядок відбору зразків продукції

1. Відбір зразків продукції здійснюється посадовою особою органу державного нагляду (контролю) у присутності керівника суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу або уповноваженої ним особи (фізичної особи - підприємця або уповноваженої ним особи) і засвідчується актом відбору зразків продукції.

{Частина перша статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. До початку відбору зразків продукції посадова особа органу державного нагляду (контролю) зобов'язана пред'явити рішення про відбір зразків продукції та роз'яснити суб'єкту господарювання порядок відбору зразків продукції.

Суб'єкт господарювання має право бути присутнім при всіх діях посадової особи органу державного нагляду (контролю) під час відбору зразків продукції і заявляти клопотання з приводу цих дій, про що вноситься запис до акта відбору зразків продукції.

3. **Правила відбору зразків продукції** затверджуються Кабінетом Міністрів України. Кількість зразків продукції, що відбираються, має відповідати кількості, зазначеній у рішенні органу державного нагляду (контролю) про відбір зразків продукції.

4. Контрольні зразки повинні зберігатися в умовах, що забезпечують збереження їх якості та цілісності.

5. Відібрані зразки продукції повинні бути укомплектовані, упаковані та опломбовані (опечатані).

6. Умови зберігання і транспортування відібраних зразків продукції не повинні змінювати параметри, за якими буде проводитися експертиза (випробування) цих зразків.

Посадова особа, яка відбирає зразки продукції для експертизи (випробування), забезпечує їх збереження і своєчасність доставки до місця здійснення експертизи (випробування).

Стаття 15. Акт відбору зразків продукції

1. За наслідками відбору зразків продукції посадова особа органу державного нагляду (контролю) складає акт відбору зразків.

Акт відбору зразків продукції складається у трьох примірниках. Всі примірники акта підписуються посадовою особою, яка відбрала зразки продукції, та суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою.

2. Один примірник акта відбору зразків додається до опломбованих (опечатаних) зразків продукції та передається разом із зразками до уповноваженої та/або акредитованої організації, що призначена для проведення експертизи (випробування) та зазначена в рішенні про відбір зразків продукції, другий - залишається у суб'єкта господарювання, третій - в особи, яка здійснила відбір зразків продукції.

3. В акті відбору зразків продукції зазначаються:

місце і дата складення акта;

номер і дата рішення керівника органу державного нагляду (контролю) (голови державного колегіального органу) або його заступника (члена державного колегіального органу), на підставі якого здійснюється відбір зразків продукції, посади, прізвища, імена та по батькові посадових осіб, які здійснюють їх відбір;

{Абзац третій частини третьої статті 15 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

найменування та місцезнаходження юридичної особи та/або її відокремленого підрозділу або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, в яких здійснюється відбір зразків продукції;

посада та прізвище, ім'я і по батькові уповноваженої особи суб'єкта господарювання;

перелік та кількість відібраних зразків продукції із зазначенням виробника, дати виробництва, серії (номера) партії, загальної вартості зразків.

4. Форма акта відбору зразків затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Витрати, пов'язані з відбором, доставкою та проведенням експертизи (випробування) зразків продукції

1. Витрати, пов'язані з відбором, доставкою та проведенням експертизи (випробування) зразків продукції, фінансуються за рахунок органу державного нагляду (контролю).

2. У разі підтвердження результатами експертизи (випробування) факту порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства суб'єкт господарювання відшкодовує витрати на проведення експертизи (випробування) в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Рішення про призначення експертизи (випробування)

1. Для з'ясування питань, пов'язаних зі здійсненням державного нагляду (контролю), за рішенням керівника органу державного нагляду (контролю) (голови державного колегіального органу) або його заступника (члена державного колегіального органу) може призначатися експертиза (випробування).

{Частина перша статті 17 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. Посадові особи, які здійснюють державний нагляд (контроль), зобов'язані ознайомити суб'єкта господарювання з рішенням про призначення експертизи (випробування), а після її закінчення - з висновком експертизи (випробування).

3. Залучення експертів здійснюється на договірних засадах за рахунок коштів органу державного нагляду (контролю) відповідно до законодавства.

4. Строк проведення експертизи (випробування) становить чотирнадцять робочих днів з дня прийняття рішення про призначення експертизи (випробування).

Строк проведення експертизи (випробування) може бути продовжено тільки в разі, якщо методикою проведення такої експертизи (випробування) передбачається більш тривалий час.

Стаття 18. Оскарження результатів експертизи (випробування)

1. У разі незгоди з результатами експертизи (випробування) суб'єкт господарювання має право оскаржити їх у суді.

2. Для проведення повторної експертизи (випробування) використовується контрольний зразок продукції, відібраний відповідно до вимог цього Закону.

3. Суб'єкт господарювання за своєю ініціативою може провести експертизу (випробування) зразка, що залишився в нього, в уповноваженій та/або акредитованій організації. У разі розходження результатів експертизи (випробування), проведених органом державного нагляду (контролю) та суб'єктом господарювання, спір вирішується судом.

4. Витрати, пов'язані з проведенням повторної експертизи (випробування), здійснюються відповідно до закону.

Стаття 19. Консультативна підтримка суб'єктів господарювання

1. Органи державного нагляду (контролю) безоплатно надають суб'єктам господарювання письмові консультації щодо вимог до провадження відповідної господарської діяльності та/або щодо здійснення державного нагляду (контролю).

Консультації органів державного нагляду (контролю) можуть бути загальними (стосуватися невизначеного кола суб'єктів господарювання) або індивідуальними (стосуватися конкретного суб'єкта господарювання). Загальні консультації оприлюднюються в офіційному виданні та на офіційному веб-сайті органу державного нагляду (контролю). Індивідуальні консультації надаються (надсилаються) суб'єктам господарювання протягом п'ятнадцяти календарних днів після отримання запиту.

2. Суб'єкт господарювання може посилатися на загальні та адресовані йому індивідуальні консультації органів державного нагляду (контролю) під час доведення правомірності своєї поведінки у відносинах із цими органами, іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також під час судового розгляду.

Суб'єкт господарювання не може бути притягнутий до відповідальності, якщо він діяв відповідно до консультації органу державного нагляду (контролю), зокрема на підставі того, що індивідуальна або загальна консультація, у тому числі податкова, була змінена або скасована.

{Стаття 19 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

Стаття 20. Громадський захист прав суб'єктів господарювання

1. Громадські об'єднання в особі їх уповноважених представників мають право здійснювати захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання під час здійснення щодо них заходів державного нагляду (контролю).

Органи державного нагляду (контролю) зобов'язані розглядати звернення громадських об'єднань, їх уповноважених представників в інтересах суб'єктів господарювання в порядку, встановленому для розгляду звернень суб'єктів господарювання.

За ініціативою громадських об'єднань органи державного нагляду (контролю) проводять консультації з громадськістю в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 20 в редакції Закону № 1726-VIII від 03.11.2016}

2. Суб'єкти господарювання можуть залучати третіх осіб з метою захисту своїх прав та законних інтересів у ході здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Треті особи мають право:

бути присутніми під час здійснення заходів державного нагляду (контролю);

знайомитися з документами та матеріалами, що стосуються здійснення державного нагляду (контролю);

представляти інтереси суб'єктів господарювання перед органами державного нагляду (контролю) в порядку, встановленому законом;

здійснювати інші дії в інтересах суб'єктів господарювання у встановленому законом порядку.

Стаття 21. Оскарження рішень органів державного нагляду (контролю)

Суб'єкт господарювання має право звернутися до відповідного центрального органу виконавчої влади або до суду щодо оскарження рішень органів державного нагляду (контролю).

У разі надходження такого звернення суб'єкта господарювання відповідний центральний орган виконавчої влади зобов'язаний розглянути його в установленому законом порядку.

Стаття 22. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, за винятком частин **першої** та **другої** статті 5, які набирають чинності з 1 січня 2008 року.

1¹. Установити, до введення в дію положень щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, мораторій на здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами щодо фізичних осіб - підприємців, які не зареєстровані платниками податку на додану вартість, діяльність яких не віднесена до високого ступеня ризику відповідно до цього Закону (далі - фізичні особи - підприємці), та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, що передбачає включення податку на додану вартість до складу єдиного податку, діяльність яких не віднесена до високого ступеня ризику відповідно до цього Закону (далі - юридичні особи).

До введення в дію положень щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва щодо фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб:

органи державного нагляду (контролю), їх посадові особи проводять позапланові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням санітарного законодавства;

органи захисту прав споживачів проводять позапланові перевірки за скаргами споживачів.

До введення в дію положень щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва щодо фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, діяльність яких віднесена до середнього ступеня ризику, органи Пенсійного фонду України проводять планові та позапланові перевірки.

{Статтю 22 доповнено пунктом 1¹ згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011}

2. Кабінету Міністрів України:

1) у тримісячний термін з дня опублікування цього Закону затвердити:

порядок відбору зразків продукції для визначення її якісних показників;

порядок відшкодування суб'єктом господарювання витрат, пов'язаних з проведенням експертизи (випробування);

форму акта відбору зразків продукції;

2) у шестимісячний термін з дня опублікування цього Закону:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

затвердити **критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенями ризику їх господарської діяльності для безпеки життя і здоров'я населення, навколишнього природного середовища** та визначити періодичність здійснення заходів державного нагляду (контролю).

3. Якщо не затверджені критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенями ризику їх господарської діяльності, періодичність проведення планових заходів та перелік питань для їх здійснення, то такі суб'єкти господарювання вважаються суб'єктами господарювання з незначним ступенем ризику та підлягають державному нагляду (контролю) не частіше одного разу на п'ять років.

{Пункт 3 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2399-VI від 01.07.2010}

Президент України

В.ЮЩЕНКО

**м. Київ
5 квітня 2007 року
№ 877-V**

Про основні засади державного нагляду
(контролю) у сфері господарської діяльності
Закон України від 05.04.2007 № 877-V
Редакція від **27.04.2024**, підстава — [3585-IX](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/877-16>

Законодавство України
станом на 03.05.2024
чинний

877-16

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 25.06.2007 — 2007 р., № 44, стор. 12, стаття 1771, код акта 40114/2007
- **Урядовий кур'єр** від 27.06.2007 — № 113
- **Відомості Верховної Ради України** від 20.07.2007 — 2007 р., № 29, стор. 1001, стаття 389